

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HILTON, JAMES

Adio, domnule Chips / James Hilton; trad. de
Jul. Giurgea. - Brașov: Librarus Publishing, 2026
ISBN 978-606-95110-2-2

I. Giurgea, Jul. (trad.)

821.111

© 2026, Librarus Publishing

E-mail: office@librarus.ro

www.librarus.ro

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii Librarus Publishing. Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

James Hilton

ADIO, DOMNULE CHIPS

Traducere de JUL. GIURGEA

Librarus Publishing
BRAȘOV, 2026

Capitolul I

Când începi să înaintezi în vârstă (bineînțeles, fără să fii bolnav), ajungi uneori să te simți toropit de somn și ți se pare că ceasurile se târăsc încete, întocmai ca o turmă moleșită de căldură, când trece în lungul unei lunci.

Tot așa se întâmpla și cu Chips, când trimestrul de toamnă se apropia de sfârșit și zilele deveneau destul de scurte, pentru a putea aprinde gazul, înainte de a se face apelul. Ca orice comandant de vas, care toată viața a vânturat mările, Chips măsura și astăzi timpul după semnalele din trecut; îi venea de altfel foarte ușor, căci locuia la doamna Wickett, exact peste drum de școală.

Apartamentul din casa ei îl ținea de mai bine de zece ani, din ziua când în cele din urmă se hotărâse să renunțe la catedră; ori atât el însuși, cât și proprietărea sa lui se orientau mai mult după ora din Brookfield decât după meridianul din Greenwich.

— Doamnă Wickett, striga Chips pe neașteptate și cu glasul ascutit care mai păstra încă o bună parte din vioiciunea de altădată, te rog, dacă vrei, adu-mi ceaiul, înainte de a începe pregătirea lecțiilor.

Când înaintezi în vârstă, îți face plăcere să te așezi în apropierea focului, să bei o ceașcă de ceai și să ascuți clopoțelul școlii sunând ora de masă, apelul, prepararea lecțiilor și stingerea. După ultimul semnal de clopoțel, Chips întorcea întotdeauna pendula din perete, așeza obrocul de metal în fața focului și lua un roman de aventuri din bibliotecă, pentru a citi, după ce se va întinde în pat. Numai rareori i se întâmpla să citească mai mult de o pagină, înainte de a fi cuprins de un somn repede și liniștit, care

pentru el era mai curând un fel de percepție intensificată în mod mistic decât o trecere conștientă în altă lume.

Înaintase în vârstă (fără să fi fost bolnav) și cum, de fapt, spunea și doctorul Merivale, el nu suferea de nimica.

— Dragă prietene, ești mai sănătos decât mine, spunea doctorul sorbindu-și paharul de sherry, când venea tot din două în două săptămâni la el, ca să-l vadă. Ai trecut de mult vârsta când oamenii contractează bolile acelea îngrozitoare; dumneata faci parte dintre cei puțini cărora le este dat să moară de moarte firească. Bineînțeles, dacă în general se va întâmpla să mori vreodată. Ești un tip extraordinar, așa că nimeni n-ar putea afirma cu certitudine dacă vei muri sau nu.

Dar când se întâmpla ca Chips să răcească sau vânturile din răsărit începeau să sufle, Merivale o chema pe doamna Wickett până în vestibul și-i spunea în șoaptă:

— Ai grijă de el, înțelegi! Are pieptul slăbit... și asta îi slăbește inima.

În realitate nu suferă de nimic; e sănătos tun... doar cel mult *Anno Domini*; dar când stai să te gândești bine, dintre toate bolile, aceasta este cea mai îngrozitoare...

Anno Domini... da, pe Jupiter! Se născuse în anul 1848 și-l duseseră la Expoziție pe vremea când nici nu se putea ține tocmai bine în picioare... Iată un amănunt cu care nu se poate mândri multă lume! Dar afară de asta Chips era în stare să-și aducă aminte de Brookfield de pe vremea lui Wetherby. Un adevărat fenomen! Pe vremea aceea Wetherby însuși era om în vârstă – 1870 –, dar îi venea ușor să-și aducă aminte de această dată, din pricina războiului franco-prusian. Chips sosise la Brookfield după ce făcuse un an la Melbury, unde nu-i plăcuse, deoarece acolo fusese „scuturat” în mai multe rânduri. Dar școala din Brookfield o îndrăgise aproape de la prima vedere, își mai aduce aminte și acum de ziua când a vorbit pentru prima dată cu directorul... O zi însorită de iulie, plină

de miresmele florilor și de pocnetul bâtelor de pe terenul de cricket. Brookfield juca împotriva școlii din Barnhurst și unul din echipa acesteia, un băiat mic de statură și spătos, reușise să facă o strălucită serie de o sută. I se părea straniu că putea să-și mai aducă atât de limpede aminte de acest amănunt. Wetherby se dovedise a fi un bărbat extrem de binevoitor și de politicos; probabil tocmai în vremea aceea trebuie să fi fost bolnav, bietul de el, căci murise în timpul vacanței de vară, înainte ca Chips să-și înceapă activitatea primului trimestru. În orice caz însă ei doi se cunoscuseră și vorbiseră împreună. De multe ori, așezat în apropierea focului, în casa doamnei Wickett, Chips se gândea: *Probabil sunt singurul om în toată lumea aceasta, care-și mai aduce aminte atât de limpede de bătrânul Wetherby...* Limpede, da... căci își evoca de multe ori în minte ziua aceea de vară, cu razele ei de soare care tremurau prin praful adunat în cabinetul lui Wetherby.

— Dumneata ești tânăr, domnule Chipping, și Brookfield este o instituție veche. Devotează-te școlii din Brookfield cu tot entuziasmul, și Brookfield îți va oferi ceva în schimb. Dar bagă de seamă: nu permite nimănui să-ți facă farse. După cât știu eu... *huâm*... la Melbury dumneata nu ai prea excelat în domeniul păstrării disciplinei.

— Ca să fiu sincer, domnule director, n-am prea excelat.

— Nu face nimic; dumneata ești în floarea tinereții, și disciplina în mare măsură este o chestiune de experiență. Aici ți se vor oferi noi posibilități. Fii ferm, chiar de la început, căci aceasta este toată taina succesului în fața elevilor.

*

Probabil avusese dreptate. Își mai aduce aminte astăzi de înspăimântătoarea încercare din ziua aceea, când intrase pentru prima dată în clasă,

ca să-și facă lecțiile; o după-amiază de septembrie de acum o jumătate de veac; sala cea mare era plină de barbari îndrăzneți, gata să se repeadă asupra lui ca asupra unei prade la care aveau dreptul. Toată tinerețea lui – cu obrazul rumen, cu gulerul foarte înalt și barbete (o modă ciudată a bărbaților din epoca aceea) – era la discreția acestor ștregari fără rușine, pentru care ironiile la adresa noilor profesori erau un fel de artă, un sport pasionant și un fel de tradiție. Luați în parte, erau tineri foarte cumsecade, dar când erau în grupuri, deveneau fără milă și fără cruțare. Își aducea aminte de liniștea imediată ce se făcuse, după ce se așezase la catedră; de felul în care se încruntase, pentru a-și ascunde nervozitatea; de tic-tacul pendulei de pe peretele din dosul său și de mirosul de cerneală și vopsea; de razele însângerate ale soarelui care băteau oblic prin tăbliile burate ale ferestrelor.